

ГОДИНА IX.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 43.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Изази за време бављења позоришне друживе у Н. Саду свагда о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

Х А М Л Е Т.

Трагедија у 5 чинова, од Виљема Шекспира, с енглеског превео др. Лаза Костић.

(Наставак.)

Хамлет.

Сви свеци неба! Земљо! И шта још?
И пакле зар! — О гад! — Стан', срце, стан!
Ох, снаго моја, часком не стари,
но држ' ме чврето! — Тебе памтити?
Ох, да! С листова своје памети
све успомене таште збрисаћу,
сва правила, све књиге, сваки траг,
што мотрећ' у њих младост уреза
у књизи чистој свега мозга мог,
да живи само твоја заповест
без друге смесе. Да, тако ме Бог!
О жено, несрећо!
О нитков', смеши с' проклет ниткове!
Писаљку дај, — записат' морам ја,
да мож' ко смешит' се и смешит' се,
на бити нитков, бар у Данској, да!
Е, чико, ту си. Сад на одзив мој;
мој одзив: Збогом, збогом! Памти ме!
Заклех се.

Хорације.

(С поља).

Кнеже, господару мој —

Марцело.

(С поља).

Кнез — Хамлете!

Хорације.

Бог е њиме!

Хамлет.

Тако буд'!

Марцело.

(С поља).

Хој! хој! хој! хој! Хој! Кнеже, кнеже мој!

Хамлет.

Хој, момче, хој! Ход' амо, тићу, ход'!

(Улазе Хорације и Марцело).

Марцело.

Па како, часни кнеже?

Хорације.

Шта је, како би?

Хамлет.

Чудновато!

Хорације.

Па каж'те, кнеже мој.

Хамлет.

Не, издаћете.

Хорације.

Не ћу, Бога ми!

Марцело.

Па ни ја, кнеже.

Хамлет.

Шта велиш?

Ко би икад рек'о то!

Ал' ћутаћете.

Хорације и Марцело.

Бог ме, хоћемо!

Хамлет.

У Данској нема таквог ниткова,
да не би био сушти зликовац.

Хорације.

Зар треба да из гроба дође дух
да каже то?

Хамлет.

Да, имаш право, да;

те тако мислим, ни пет ни девет,
но рукујмо се, па с' опростимо:
Ви, куд вас пос'о зове или ћуд,
јер сваки има ћуд, пл' пос'о свој,
ма какав; ја, сиромах, с'ам
на молитву,

Хорације.

Да чудних речи, кнеже, збуњених!

Хамлет.

Увреди л' вас, у души ми је жао,
вере м', у души!

Хораџије.

Нема увреде.

Хамлеш.

Светога ми Петра, има, Хораџије,
те какве још! Јер овај привиђај,
велим вам, то је поштен био дух:
Но не питајте шта је међу нам.
А сад, војници, браћо, другови,
малену молбу.

Хораџије.

Што би, кнеже, на.

Хамлеш.

Не казујте што ноћас видесте.

Хораџије и Марцело.

Не бој се, кнеже!

Хамлеш.

Ал' закун'те се.

Хораџије.

Вере ми не ћу.

Марцело.

Ни ја.

Хамлеш.

На мој мач.

Марцело.

Заклели смо се, господару, већ.

Хамлеш.

Озбиљски, на мач, одиета.

Дух.

(Оздо.)

На мач!

Хамлеш.

Ха, момче, ту ли е'? Је л', добричино?
Овам' — чујете л' тог у подруму? —
Закуните се.

Хораџије.

Реџ'те заклетву.

Хамлеш.

Да не ћете, што ноћас видесте,
проказат' ником, на мој мач.

Дух.

(Оздо.)

На мач!

Хамлеш.

Нис et ubique. Хајд'мо даље, хајд'!
Овамо господо,
метите опет руке на мој мач:
Да не ћете, што ноћас видесте
проказат' ником, — на мој мач.

Дух.

(Оздо.)

На мач!

Хамлеш.

Кртино стара, тако ли је, да?
Да брзо ријеш, врстан лагумар!
Још мало даље, добри другови.

Хораџије.

Да страна чуда, сунца, мрака ми!

Хамлеш.

К'о странца за то поздрави га ти.
Мој Хораџије,
што има све од земље до неба,
не слути ваша философија.
Овамо; ту к'о там', да никада,
тако вам спаса, издат' не ћете,
ма како се понаш'о чудно ја,
— јер може ми се кадгод свидети
претварати се чудно, махнито, —
да ви, видећ' ме тада, никада,
скрстивши руке св' овако, ил'
овако машућ' главом сумњиво
навијајућ' не изустите што,
к'о: „Да, да, знамо“; — „Кад би човек хтео; —
Ил', „Кад би рек'о;“ — или, „Кад би смео;“ —
ил' каквим било мигом издати
да знате што о мени: — никада,
тако вам спаса крајној невољи,
закуните се на мој мач.

Дух.

(Оздо.)

На мач!

Хамлеш.

Умир' се, блудни душе! — Господо,
Свом љубављу се препоручујем:
Узмogne л' шта сиромаш Хамлет вам
учинити, ка' пријатељ и друг,
ако Бог да. Сад хајд'мо заједно,
ал' увек прет на уста, молићу.
Раскламитано време: — О проклети час,
што мене роди, да му склопим јаз.
Ал' хајд'мо, хајд'мо заједно.

(Оду.)

(Наставиће се.)

Српско народно позориште

Начеоник друштва, др. Лаза Станојевић, поднео је скуштини, која је била 9. (21.) јуна о. г. овај извештај о раду „друштва за српско народно позориште“ за прошлу годину.

„Славна скуштино! Поштована господо! Част ми је и ове године поднети вам извештај о радњи управнога одбора о стању овога друштва од прошле главне скуштине до сада.

Управни одбор имао је 7 седница, позоришни одсек 3, а економски одсек 4 седнице, у којима су расправљани и решавани осим редовних ови главнији предмети:

Управни одбор дао је код кр. среског суда сенћанског прогласити тестаменат пок. народне добротворке Јулијане Ковачићке рођ. Смиљанове из Мохола, која је — као што је познато — оставила срп. нар. позоришту 40 дистриктских ланаца земље, с тим, да после смрти мужа јој, г. Јоце Ковачића, припадну овоме друштву. Тај оригинални тестаменат са клаузулом проглашења предан је благајници на сачување. Исти тестаменат штампан је по жељи тестаторкиној, а о трошку г. Ј. Ковачића, и разаслан по народу, не би ли се још ко угледао у штедру дарожљивост и родољубивост честите покојнице. Исто тако раздаваће се тај штампани тестаменат свагда о нарастосу покојничином за спомен њезиног великог добротинства.

18. (30.) септембра 1883 преминуо је у Сентомашу члан овога друштва Гедсон Дунђерски, који је поклонио срп. нар. позоришту 1000 фор. кад се куповала позоришна дворана. На погреб покојников изаслани су начеоник, подначеоник и благајник друштвени, да му у име друштва учине последњу почаст.

Пошто се стање умоболног глумца Васе Марковића, који се налази у Српској Чанади, није поправило, то му је на молбу српске црквене општине чанадске одређена и за годину 1884 месечна при помоћ од 10 фор.

Вредној глумици Јеци Поповићевој, у-

датај Добриновићки, која је прошле године морала ићи у Беч ради лечења од опасне болести, одређена је била на ту цел при помоћ од 100 фор.

Као што сам прошле године известио скуштину, да се уређују књиге рачунске по новијем начину књиговодства, тако могу сада јавити са задовољством, да је тај посао докончан. Уређење рачунских књига друштвених извршио је књиговођа матичин Арон Поповић, кога је управни одбор уједно изабрао и за књиговођу друштвеног са годишњом платом од 120 фор.

Пошто је вођење рачуна друштвених од 1. маја до 1. маја незгодно и управо погрешно, то се по предлогу књиговодства препоручује скуштини на другом месту, да се од сада воде рачуни од 1. јануара до 31. децембра сваке године. Тако исто да се на тај начин и прорачун годишњи саставља.

Скуштина је већ решавала, да се бришу нека сумњива и ненаплатива потраживања, и иста су доиста и збрисана из рачунских књига. Али има још неких потраживања, особито обвезница за чланство, где су се велике камате нагомилале. Дотични су често опомињани, да исплаћују своје камате; тако их је и благајница друштвена по ново позвала на дужност; но пошто се велика већина није никако одазвала у даном року, то су сви ти дужници предани фискалу друштвеном, да их он на исплату позове и да учини све нужне кораке ради осигурања тих потраживања позоришних.

За члана овога друштва уписао се ове рачунске године само Марко Шилић из Новог Сада, који је положио целу прописану чланарину од 50 фор. Ради умножења броја чланова решио је управни одбор, да се апелује на народ. У том погледу подноси се скуштини засебан предлог.

Пријатељским путем добило је ово друштво малу фотографску слику пок. добротвора позоришног Стевана Поповића-Јанки-

ћа из Вршца, који је 1872. године оставио срп. нар. позоришту своју кућу у Вршцу у вредности од 1525 фор. Управни одбор решио је, да се та фотографија уоквири и да се зарад успомене чува у друштвеној писарници.

Овде ми, на жалост, ваља споменути, да се још никако не може да набави слика великог добротвора позоришног пок. Стевана Бадрљиче. Пок. Исидор Зубановић, парох сегедински, обећао је био овоме друштву, да ће под његовим надзором дати живописати слику Бадрљичину, али га је смрт у томе спречила, те није могао

искушати задану реч. Међу тим, управни одбор сматраће и даље за своју дужност, да којим год начином набави фотографију покојникову, па да по њој даде зготовити живописну слику, те да се тако бар у нечем одужи честитом добротвору народном.

Према прошлогодишњој одлуци скупштинској покушано је поравнање са Јованом Поповићем Зубаном из Карловаца у погледу обећаних прилога његових, по стварта није још са свим свршена. У своје време поднеће управни одбор о томе тачан извештај.

(Свршиће се.)

Л И С Т И Ћ И.

П О З О Р И Ш Т Е.

* (*Трагедија из глумачног живота.*) У бечком дворском позоришту заказана је била пре неки дан нека шаљива игра. Добро позната глумица Н., која требаше да игра највеселију улогу у том комаду, дође на одређено време у позориште, да се спреми за улогу, која ће искупљени свет највећма развеселити. Она оде на своје место, обуче се, намести се, саслуша за тим стрљиво примедбе, које јој редитељ учини у погледу игре, и за све то време текле су јој непрестано сузе низ образе, а имала је довољно и узрока за то. Док се она овде спремала, да забавља публику и да је наводи на смех, лежао јој је отац код куће на самртној постељи. Да не пребегне своју дужност у позоришту, оставила га је самога код куће, по што јој је лежник казао, да је старцу мало боље. Пре него што ће изаћи на позорницу, морала је све своје силе напрегнути, да савлада плач, који је беше обузео. Било, да је то дошло од нервознога немира, у коме се морала налазити после тога, било, да је други узрок ту био: тек она одигра своју шаљиву улогу до последње речи на потпуно задовољство публике, управо боље него икада, а одобравање беше бурније него икада пре тога. Гледаоци дошаптаваху једно другом непрекидно: „А, госпођица Н. данас је особито добре воље! Ала игра, милина је гледати!“ Међу тим глумица је говорила, ишла, рукама малала као у сну. Кад је најпосле и последњу реч изговорила и кад је завеса пала, она, јадница,

паде у несвест. Дошавши после тога кући, затече оца мртва у постељи.

* (*Позориште у Кинеза.*) У нас озбиљна публика гледа обично попреко на позоришне комаде, који изазивају смех само којекаквим сокачким лакрдијама и доскочицама, или где осим тога на крају сваке појаве мора од представљача неко да се претури преко какве столице, да се скрха преко каквога стола, или да се скрије у пећ, па да изађе гарав, или да се завуче, као оно Кир Дима у „Пријатељима“ у сандук од брашна, па да изађе бео, на велику радост публике на галерији. У Кинеза је то са свим друкчије. О такој једној представи у Кинеза пише „Глобус“ ово: „Два ожењена пријатеља коре један другог, да су под папучом. Обоје њих одричу то, те тако дође до опкладе. Међу тим сваки оде својој жени, па јој крадом каже како се опкладио и о шта, те тако и једна и друга жена пристане, да са мужем лепо поступа, па да тако помогне мужу, да добије опкладу. Дотле иде све лепо. Оба пријатеља увиде, да се заиста ни један не боји своје жене, те тако нема ништа ни одноваца, у које су се опкладили, јер су обојица добили опкладу. Кад се женама најпосле досади то чекање, обе дохвате своје мужеве, добро их издеветају, па их онда избаце на улицу; али пре тога пришију им на леђа велике табакерте са натписом, да се они ипак боје својих жена.“ Веома згодан предмет за шаљиву игру!

Издаје управа српског народног позоришта.